

MEDIEVAL INSTITUTE BYZANTINE GREEK EXAM, FALL 2022

The exam consists of **three passages**.

The **first** is a passage for unaided translation, i. e., it must be translated without a dictionary or any other kind of aid.

In your translation of the **second** and **third** passages you may make use of **any instruments** you wish (dictionaries, grammar books, Greek Bible, etc.).

You will be allowed **three hours** for this exam.

Please write your translation on **lined paper**, skipping **every other line**, **numbering** the pages consecutively, and labeling each with your **exam number**; please leave **wide margins** and use only **one side** to facilitate photocopying!

You are not permitted to use a computer during the exam period. To pass the exam:

- You must translate the **entire** passages (apart from possible minor omissions).
- The translation must show a good **overall understanding** of the text.
- The **syntactical structure** of the majority of single sentences must be correctly rendered.
- There should be very few grave errors in the translation of single **word-forms** (tense, number, case, etc.) per passage.

Please produce an intelligible and grammatically correct English translation. If necessary, add a more literal translation in brackets or notes to show your understanding of the Greek text.

Procedure: After each paper has been graded independently by the members of the MI Greek Exam Committee, the Committee will determine your final grade (**pass/fail**). You will be informed of the result by the Director of the Medieval Institute.

If you wish, please schedule an appointment with any of the committee members to discuss your exam paper

Alexander Beihammer, Alexander.D.Beihammer.1@nd.edu

David Gura, dgura@nd.edu

Aldo Tagliabue, atagliab@nd.edu

Passage 1 – Unaided Passage. A dictionary is not permitted.

Alexios I Komnenos responds Synesius about the Scythians who were taken prisoner.

Τῶν ταγματῶν δὲ τοῦ τε κομανικοῦ καὶ ῥωμαϊκοῦ ἀπ’ ἀλλήλων διακριθέντων καὶ τοῦ αὐτοκράτορος περὶ λύχνων ἀφὰς πρὸς δεῖπνον ἀπιδόντος δυσχεραίνων εἰστήκει ὁ καλούμενος Συνέσιος “τί τὸ γινόμενον καὶ τίς αὕτη ἡ καινὴ οἰκονομία;” λέγων πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, “ἕκαστος τῶν στρατιωτῶν ἀνὰ τριάκοντα καὶ πλείω δεσμώτας ἔχει Σκύθας. ἡ τῶν Κομάνων πληθὺς ἐγγὺς ἡμῶν ἐστίν. εἰ γοῦν ὑπνώσαιεν οἱ στρατιῶται, καθά γε καὶ δεῖ, τοσοῦτον κεκοπιακότες καὶ οἱ Σκύθαι ἄλλος ἄλλον λύσαντες καὶ τοὺς ἀκινάκεις σπασάμενοι ἀναιρήσουσιν αὐτούς, τί τὸ λοιπὸν ἔσται; ἀλλὰ κέλευσον ἀναιρεθῆναι θᾶπτον τοὺς πλείονας.” ὁ δὲ βασιλεὺς δριμύ πρὸς αὐτὸν ἐνιδὼν ἔφη· “κἂν Σκύθαι, ἀλλὰ πάντως ἄνθρωποι, κἂν ἐχθροί, ἀλλ’ ἐλέους ἄξιοι. αὐτὸς δ’ οὐκ οἶδα τί φρονήσας ταῦτα ληρεῖς.” τὸν δὲ ἐνιστάμενον μετ’ ὀργῆς ἀπεπέμψατο. προσέταξε δὲ τηρικαῦτα διαλαλιὰν εἰς ἅπαν τὸ στράτευμα γενέσθαι, ἅπαντα τὰ τῶν Σκυθῶν ἀναλαβομένους ὄπλα εἰς ἓνα καταθέσθαι τόπον, τοὺς δὲ δεσμώτας παραφυλάττειν. ταῦτα κελεύσας ἐν ἀμεριμνίᾳ τὸ λοιπὸν τῆς νυκτὸς ἦν. περὶ μέσην δὲ φυλακὴν τῆς νυκτὸς εἴτ’ ἐκ θείας ὁμφῆς εἶτε καὶ ὅπως οὐκ οἶδα, ὅμως δ’ οὖν ὡς ἐξ ἐνὸς συνθήματος μικροῦ πάντας οἱ στρατιῶται ἀπέκτειναν.

Notes

κομανικοῦ from Κομανικός; “Cumans/Kumans” were a Turkic population in the region of Pontus.

περὶ λύχνων ἀφὰς – ‘at lighting up time’ = *early evening; twilight*.

κοπιάω – *to be tired; grow weary*.

ἀκινάκης (Persian) – *a short sword or dagger*.

ληρέω – *to be foolish; speak or act foolishly*.

διαλαλιά – *declaration, proclamation; an order given by the emperor*

Passage 2 - A Dictionary is permitted

Photius, *Homily XV*, The Arian Heresy

Eusebius of Nicomedia plots against Eustathius

Χαμαιτύπην γάρ τινα τῶν τὰς ὥρας ἀπεμπολουσῶν χρήμασιν ὠνησάμενοι, βρέφος ἐν ἀγκάλαις φέρουσιν, Εὐσταθίου εἶναι τὸ βρέφος ἀναβοᾶν ὑποτίθενται καὶ τοῦ ἀδικήματος αἰτεῖν τὴν ἐκδίκησιν. Ἐντεῦθεν πρὸς ἀπολογία μετακαλοῦνται τὸν θεῖον Εὐστάθιον. Ὁ δὲ τῷ οικείῳ συνειδῶτι πεπειθῶς ... καὶ προθύμως παρέστη καὶ ἔτοιμος εἶναι πρὸς τὴν ἐξέτασιν ἐπηγγέλλετο. Οἱ δὲ μόνον τὸ γύναιον ἅμα καὶ κατηγορον καὶ μάρτυρα προφερόμενοι τὰς εὐθύνας ἀπήτουν τὸν ὄσιον. Ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ θεράπων ἐπεμειδία μὲν τῷ ἀπιθάνῳ τοῦ πλάσματος, μάρτυρας δὲ παρεῖναι τοῦ κατηγορήματος δεῖν ἔφασκεν. Ὡς δὲ οὐδεὶς παρῆν ..., οἱ κριταὶ οἱ ἀδέκαστοι τὴν ἐταίραν ἐξορκίζουσι πολλῶ πρότερον ἐτοίμην εἶναι πρὸς πᾶσαν παρανομίαν παιδοτριβήσαντες καὶ τοῦ θεοῦ νόμου διακελευομένου ἐπὶ δύο καὶ τριῶν μαρτύρων πᾶν ῥῆμα συνίστασθαι καὶ τοῦ θεσπεσίου διακεκραγότος Παύλου “κατηγορίαν μὴ παραδέχου, πλὴν εἰ μὴ ἐπὶ δύο καὶ τριῶν μαρτύρων”, οὗτοι τὰ θεῖα λόγια παρὰ φαῦλον θέμενοι, τῆς ἐταίρας τὸν ἐπίορκον ὄρκον ὁμοσαμένης, τὸν ἀθλητὴν τοῦ ποιμνίου ἐξελαύνουσιν καὶ σαβελλισμὸν ἐπιγραψάμενοι. Οὕτω δὴ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ οικείου νυμφίου χηρώσαντες ἐξόριστον οἰκεῖν τοὺς ἐν Θράκῃ Φιλίππους καταδικάζουσιν, ...

Notes

- Line 1 from the top: the phrase τῶν τὰς ὥρας ἀπεμπολουσῶν is a metaphor for prostitutes.

Please offer a literal translation of this metaphor.

- Lines 9 and 10 from the top: the two underlined participles διακελευομένου and

διακεκραγότος take a concessive value (‘although ...’).

- Line 3 from the bottom: σαβελλισμὸν stands for Sabellianism, the Christian heresy founded by Sabellius in the second century CE.

Passage 3 - A Dictionary is permitted

The Chronicle of Morea

After his successful coup against John IV Laskaris, Michael VIII Palaiologos enters and alliance with Genoa and embarks on taking back the City of Constantinople

Ἄφοῦ γὰρ ἐθανάτωσεν ὁ Μιχαὴλ ἐκεῖνος, (1265)
ὁ Παλαιολόγος, σὲ λαλῶ, τὸν ἀφεντόπουλόν του,
τοῦ βασιλέως τὸν υἱόν, τοῦ Λάσκαρη ἐκείνου,
καὶ ἔλαβεν τὴν ἀφεντίαν ὅλης τῆς Ρωμανίας,
φουσσᾶτο γὰρ ἐσύναζεν, Τούρκους καὶ ἄλλες γλῶσσες,
τὴν μάχην ἐπεχείρησεν νὰ μάχεται τοὺς Φράγκους (1270)
ἐκεῖ εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅπου εἶχεν ἐπιδέξιον.

Ἐκεῖνος γὰρ ὁ βασιλεὺς ὁ μισερ Ἄρουμπέρτος
οὐδὲν ἦτον εἰς τὸν καιρὸν τότε ὅπου σᾶς λέγω,
δι' οὗ ἦτον ἀποθάνοντα ὀμπρὸς ὀλίγους χρόνους·
κι ἀφέντευν ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος ὁ υἱός του, (1275)
ὅπου ἔχασεν τὴν βασιλείαν μὲ τὴν κακὴν του πρᾶξι.

Εἰς τοῦτο ἐσυμβιβάστηκεν αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος
μὲ τὸ κουμουν τῆς Γένοβας, τὸν Γαλατᾶν τοὺς δίδει,
ποῦ ἐνι σιμὰ τῆς Πόλεως ἐκεῖθεν τοῦ λιμιῶνος·
χώραν ἐποίκασιν ἐκεῖ κι ἀππλίκην τους μεγάλη· (1280)
ὄρκον, συνθήκας ἔποικαν μετὰ τὸν βασιλέα,
νὰ εἶναι ἀκουμέρκευτοι ἔς ὅλην τὴν Ρουμανίαν,
νὰ τοῦ βοηθοῦν μὲ κάτεργα εἰς ὅλες του τὲς μάχες,
νὰ ἔχουσιν τὴν ρόγαν τους καὶ τὴν φιλοτιμίαν τους.

Κάτεργα ἐξήντα ἀρμάτωσε αὐτὸς ὁ Παλαιολόγος·
ἄρχισε μάχην δυνατὴ μετὰ τοὺς Βενετικούς,
δι' οὗ ἦσαν ἡ βοήθεια τοῦ Βαλδουβῆ ἐκείνου·
ἐκράτησεν ἐξάπαντος τοὺς δρόμους τοῦ πελάγου
τοῦ νὰ μὴ φέρουσιν ποσῶς σωτάρχισιν στὴν Πόλιν.

Κ' ἐκεῖνος πάλι ἐπέρασεν στῆς Πόλεως τὰ μέρη (1290)
μὲ ὅσα φουσσᾶτα ἠμπόρεσεν νὰ ἔχη περισυνάξει·
τὴν Πόλιν ἐκατέκλεισεν τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης.

Κι ὡς εἶδαν τοῦτο οἱ Ρωμαῖοι ὅπου ἦσαν εἰς τὴν Πόλιν,
συντόμως συμβιβάζονται μετὰ τὸν Παλαιολόγον·
ὄρκον, συνθήκας ἔποικαν, ἐμπάσαν τον στὴν Πόλιν. (1295)

Κι ὡς εἶδεν τοῦτο ὁ βασιλεὺς ὁ Βαλδουβῆς ἐκεῖνος,
τὸ πῶς τὸν ἀπιστήσασιν τὸ γένος τῶν Ρωμαίων,
ἐκεῖσε ἐκατάφυγεν μετὰ τοὺς Φράγκους ὅλους
ὅπου ἦσαν τότε μετ' αὐτὸν εἰς τὰ παλαιὰ παλάτια·
ἐκεῖ τὸν ἐπολέμησαν οἱ Τοῦρκοι κ' οἱ Ρωμαῖοι. (1300)